

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 14/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar och vissa lagar som har samband med dem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 juni 2012 regeringens proposition med förslag till lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal, lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar och vissa lagar som har samband med dem (RP 57/2012 rd) till lagutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har ekonomiutskottet lämnat utlåtande (EkUU 32/2012 rd) i ärendet. Utlåtandet återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Antti T. Leinonen och lagstiftningsråd Tuomo Antila, justitieministeriet
- tingsdomare Merja Vainio, Helsingfors tingsrätt
- ledande förvaltningsfogde Elina Arpiainen, Riksfogdeämbetet

- överinspektör Marko Peltonen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- jurist Jukka Kaakkola, Konsumentverket
- verkställande direktör Juhani Ollila, OK Indrivning Ab
- jurist Pasi Pönkä, Finlands Kommunförbund
- direktör Helena Laine, Finansbranschens Centralförbund
- ordförande Jyrki Lindström, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry
- juridisk ombudsman Tiina Toivonen, Företagarna i Finland rf
- jurist Hannu Äimänen, Garanti-Stiftelsen
- professor Tuula Linna.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Ålands landskapsregering
- Suomen Asiakastieto Oy
- WestStar Oy
- Finlands näringsliv rf
- Vuokralaiset VKL ry
- Suomen Vuokranantajat SVA ry
- Skuldrådgivning.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal. Genom den genomförs di-

rektivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner.

Den föreslagna lagen ska gälla betalningar som utgör vederlag för varor eller tjänster när en näringsidkare levererar varan eller tjänsten och en näringsidkare eller ett offentligt samfund eller någon annan upphandlande enhet anskaffar varan eller tjänsten. Lagen ska på motsvarande sätt som direktivet innehålla bestämmelser om bl.a. maximal betalningstid och om när vissa avtalsvillkor som begränsar skyldigheten att betala dröjsmålsränta och indrivningskostnader är utan verkan.

Till följd av direktivet föreslås det dessutom att det till lagen om indrivning av fordringar fogas en bestämmelse om borgenärens rätt att få standardersättning på 40 euro för indrivningskostnaderna, om näringsidkaren eller den upphandlande enheten är försenad med en sådan betalning till näringsidkaren som grundar sig på anskaffning av varor eller tjänster. Det föreslås att räntelagen ändras så att dröjsmålsräntan då en betalning av detta slag försenas är åtta procentenheter högre än referensräntan.

Även andra ändringar än de som grundar sig på direktivet föreslås i lagen om indrivning av fordringar. Ändringarna syftar till att precisera innebörden av god indrivningssed och se till att

god indrivningssed iakttas mera effektivt. Maximibeloppen för indrivningskostnaderna för en konsumentfordran ska enligt förslaget ändras. Lagen föreslås få en ny bestämmelse om galdenärens rätt att begära att indrivning enligt indrivningslagen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. Dessutom föreslås en ny bestämmelse enligt vilken medel från indrivning av en konsumentfordran i första hand ska räknas av från den fordran som drivs in och först därefter från indrivningskostnaderna.

I propositionen föreslås dessutom smärre ändringar i lagen om försäkringsavtal, jordlegolagen, lagen om hyra av bostadslägenhet, lagen om hyra av affärslokal, lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare, lagen om verkställighet av skatter och avgifter, lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, lagen om fastighetsförrättningsavgift, lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om pension för företagare och lagen om sjömanspensioner.

Lagarna avses träda i kraft ungefär tre månader efter det att de blivit stadfästa, dock senast den 16 mars 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Syftet med propositionen är att nationellt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner. Dessutom föreslås ändringar i lagen om indrivning av fordringar (513/1999, nedan *indrivningslagen*) och mindre ändringar i vissa andra lagar.

Sammantaget anser lagutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Direktivet om sena betalningar

Ekonomiutskottet anser i sitt utlåtande (EkUU 32/2012 rd) att de bestämmelser som direktivet kräver har tagits in i propositionen på behörigt sätt. Men ekonomiutskottet påpekar dock att de nya bestämmelserna de facto innebär att två olika dröjsmålsräntor kan tillämpas i Finland beroende på vilken typ av avtalsförhållande det är fråga om. För konsumentköp ska den nuvarande, en procentenhet lägre dröjsmålsräntan nämligen fortsatt gälla utöver den föreslagna dröjsmålsräntan för kommersiella avtal. För att undvika ovisshet understryker ekonomiutskottet att framför allt små och medelstora företag behöver få information om den här ändringen, som gäller företag. Lagutskottet instämmer i detta.

Allmänt om förslagen om indrivning av fordringar

Indrivningslagen föreskriver om indrivning av fordringar som förfallit till betalning. Med indrivning avses enligt lagen åtgärder vars syfte är att förmå gäldenären att frivilligt betala en borgenärs fordran som förfallit till betalning.

Regeringen föreslår en rad ändringar i bestämmelserna i indrivningslagen. Bestämmelserna om god indrivningssed preciseras bland annat med ett explicit förbud mot indrivning av preskriberade fordringar. Utskottet ser det som viktigt, eftersom det har visat sig finnas problem på den här punkten. Förslagen är också avsedda att underlätta situationen för personer med skuldproblem genom att konsumentgäldenärer inte längre ska tvingas betala oskäligt stora indrivningskostnader. Konsumentgäldenärer föreslås dessutom få rätt att begära att indrivning enligt indrivningslagen avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. Småföretagarna får bättre villkor bland annat tack vare tydligare regler för indrivning med tratta. Lagutskottet anser att de föreslagna ändringarna över lag balanserat väger in villkoren för både gäldenärer och borgenärer och dessutom för dem som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet.

Indrivningskostnader för konsumentfordran

Den gällande indrivningslagen utgår från att gäldenären ska ersätta de skäligena utgifterna för indrivningen. För utgifterna för vissa typer av indrivningsåtgärder gäller maximibelopp i fråga om konsumentfordringar. Men de lagfästa högsta beloppen är inte automatiska standardsättningar, utan indrivningskostnaderna ska vara skäligena och motsvara de faktiska utgifterna för indrivningen.

I propositionen föreslår regeringen att de högsta beloppen för indrivningskostnader i fråga om konsumentfordringar sänks och att en skala med tre steg införs i stället för dagens skala med två steg. De företrädare för indrivningssektorn som utskottet hört har varit emot en sänkning av de högsta beloppen och ansett att de bör höjas. Det är emellertid ändå angeläget att se till att de utgifter som gäldenären ska betala för sedvanliga

och ostridiga konsumentfordringar bättre svarar mot fordrans kapital och den arbetsmängd som används för indrivningen, anser utskottet. Kostnaderna för indrivningen av framför allt små och medelstora skulder har de facto kunnat bli oskäligt höga och överstiga det egentliga skuldbeloppet. Oskäligt höga indrivningskostnader förvärrar de problem som föranleds av skuldsättningen och gör det svårare att hantera dem, står det i propositionen. Lägre maximibelopp och en skala med fler steg är de viktigaste metoderna för att nå målet. Automatiserade processer för indrivning av fordringar talar också för att sänka indrivningskostnaderna, eftersom indrivningen blir effektivare och aktörerna inom indrivningssektorn kan spara in på sina utgifter. Följaktligen ställer sig utskottet bakom förslagen och anser också att nivån på maximibeloppen för indrivningskostnaderna är väl genomtänkt. Det bör också påpekas att bestämmelserna om de högsta beloppen är flexibla eftersom beloppen får överskridas om indrivningen är mer arbetsdryg än vanligt.

Indrivningslagen föreslås också få en ny bestämmelse som anger hur många betalningskrav och betalningsplaner som man i regel får kräva att konsumentgäldenärer betalar kostnaderna för. Den föreslagna bestämmelsen gör det möjligt att kräva in indrivningsutgifterna för högst två betalningskrav och högst en betalningsplan. De utfrågade företrädarna för indrivningssektorn har ansett att den föreslagna begränsningen av antalet frivilliga indrivningsåtgärder kommer att leda till betydligt ökad rättslig indrivning och betydligt fler indrivningsmål i tingsrätterna och att rättsväsendet och utsökningen den vägen kommer att bli överbelastade samtidigt som betalningsanmärkningarna kommer att öka. Enligt indrivningssektorn bör man kunna göra fler än en avgiftsbelagd betalningsplan och skicka ut 3—4 avgiftsbelagda betalningskrav. I sitt utlåtande anser ekonomiutskottet att de ekonomiska konsekvenserna av reformen, i synnerhet för rättsväsendet, noggrant bör undersökas i lagutskottet.

När utskottet behandlade propositionen begärde det att företrädarna för rättsväsendet och

utsökningen särskilt skulle analysera effekterna för sin egen del. Helsingfors tingsrätt bedömde att begränsningen i den frivilliga indrivningen kan snabba upp den rättsliga indrivningen och att antalet ärenden därför tillfälligt kan stiga. Riksåklagarämbetet räknar å sin sida med att ändringarna i fråga om indrivningskostnaderna inte kommer att leda till att de summariska indrivningsmålen betydligt ökar i domstolarna eller inom utsökningen. I ett samlat perspektiv kommer förslagen också att leda till ett minskat antal ärenden inom utsökningen, eftersom indrivningskostnaderna framöver inte längre kommer att kunna tas ut av gäldenärerna som självständiga utgifter. I själva verket kommer utsökningsärendena att minska markant, eftersom de indrivningskostnadsärendena som indrivningsbyråerna i nuläget handlägger utgör den största ärendekategorin inom utsökningen när man ser till antalet enskilda ärenden.

Utifrån vad utskottet erfar anser det att effekterna av de föreslagna ändringarna inte med säkerhet kan klarläggas. Det är svårt att bedöma hur antalet indrivningsmål i domstolarna och antalet betalningsanmärkningar påverkas i synnerhet för att utvecklingen här i stor utsträckning är beroende av indrivningssektorns egna åtgärder och praxis när det gäller i vilken fas fordran överlämnas till rättslig indrivning. Det är alltså inte uteslutet att antalet summariska indrivningsärenden i någon mån ökar i tingsrätterna, åtminstone temporärt. Samtidigt är det möjligt att de föreslagna ändringarna inte nödvändigtvis leder till ökad rättslig indrivning bland annat för att en förordningsändring (425/2012) trädde i kraft i höstas med sänkta belopp för rättegångskostnader som döms ut i tvistemål. Ändringen kan bidra till att rättslig indrivning blir mindre attraktiv och lönsam. Det måste också beaktas att även om det i regel ligger både i borgenärens och gäldenärens intresse att fordringar drivs in frivilligt, kan det i vissa problematiska fall vara bäst för både gäldenären och kreditgivarna att ärendet överlämnas till rättslig indrivning och gäldenären förlorar sin kreditvärdighet, för då bryts skuldspiralen. Den frivilliga indrivningen

bör alltså inte förlängas obefogat och som självändamål.

Efter att ha vägt olika fakta mot varandra har utskottet stannat för att föreslå att antalet avgiftsbelagda betalningsplaner höjs till två i stället för en. Ändringen gör att den frivilliga indrivningen får mer räckvidd och minskar därmed risken för att reformen leder till en betydlig ökning av antalet indrivningsmål i tingsrätterna. Däremot anser utskottet inte att det är motiverat att ytterligare höja maximiantalet avgiftsbelagda betalningskrav, för då omintetgörs målet att indrivningskostnaderna ska bli skäliga. Med tanke på måluppfyllelsen är det relevant att begränsa antalet avgiftsbelagda indrivningsåtgärder. I praktiken har det nämligen visat sig att de totala indrivningskostnaderna mest påverkas av hur många de avgiftsbelagda indrivningsåtgärderna är. Att genom lagen begränsa antalet avgiftsbelagda betalningskrav till två ligger också i linje med konsumentombudsmannens riktlinjer för god indrivningssed av den 16 december 2007. Enligt dem ska normalt inte fler än två betalningskrav skickas till gäldenären innan den rättsliga indrivningen av skulden tar vid eller innan en utsökningsbar fordran överlämnas till indrivning genom utsökning. Det finns visserligen inget hinder för att fler än två betalningskrav sänds till gäldenären. Bestämmelserna inför bara en gräns för hur många betalningskrav som gäldenären kan tvingas betala utgifterna för. Det högsta antalet avgiftsbelagda betalningskrav och betalningsplaner kan också överskridas på vissa villkor. I propositionsmotiven nämns en rad exempel på situationer där detta är möjligt. Om det exempelvis skett förändringar i omständigheterna efter det att den första betalningsplanen lades upp kan detta vara en särskild orsak att ta ut avgifter för fler än en betalningsplan. Utskottet anser att möjligheterna till avsteg ger tillräckligt med flexibilitet och gör det möjligt att överskrida maximiantalet avgiftsbelagda indrivningsåtgärder när det finns relevanta orsaker.

Det rör sig om stora ändringar i indrivningskostnaderna för konsumentfordringar, så utskot-

tet ser det som viktigt att noga ge akt på vilka följer de har.

Detaljmotivering

1. Lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal

2 §. Upphandlande enhet. I förteckningen över upphandlande enheter i 1 mom. saknas myndigheterna och affärsverken i landskapet Åland. Utskottet föreslår att momentet kompletteras med en *ny 2 punkt* där de nämns.

8 §. Avtalsvillkor om dröjsmålsränta och indrivningskostnader som är utan verkan. Utskottet föreslår nedan att räntelagen kompletteras med en *ny 4 a §* om dröjsmålsräntans belopp i kommersiella avtal. Till följd av ändringen bör *8 § 2 mom.* ändras så att hänvisningen till *4 § 2 mom.* i räntelagen gäller dess *4 a § 1 mom.*

2. Lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar

4 b §. Bestridande av betalningsskyldighet. Paragrafen föreskriver att indrivning enligt indrivningslagen inte får fortsätta om gäldenären bestrider sin betalningsskyldighet på en sådan grund som påverkar skyldigheten. Det är en ny bestämmelse med generell räckvidd.

Utskottet menar att det är viktigt för gäldenärens rättssäkerhet att den frivilliga indrivningen av fordran inte fortsätter, om gäldenären kommer med en motiverad invändning mot fordrans riktighet. Då är det bättre att riktigheten vid behov utreds av domstol. Om gäldenärens invändning vid en senare rättegång visar sig vara obefogad är gäldenären skyldig att ersätta borgenären för rättegångskostnaderna i enlighet med 21 kap. i rättegångsbalken. På grund av kostnadsrisken ser utskottet det inte som sannolikt att rättigheten enligt paragrafen kommer att leda till att gäldenärerna med stöd av bestämmelsen omotiverat bestrider sin betalningsskyldighet.

4 c §. Gäldenärens rätt att begära avbrytande av indrivningen av en konsumentfordran. Paragrafen gäller gäldenärens rätt att begära att indrivningen av en konsumentfordran avbryts och att ärendet överlämnas till rättslig indrivning. Det är en ny paragraf. Tack vare bestämmelsen kan gäldenären stoppa en oändamålsenlig frivillig indrivning av fordran och den vägen hindra att det uppstår ytterligare indrivningskostnader. Om gäldenären t.ex. redan har skulder som drivs in genom utsökning kan det vara till fördel för honom eller henne att alla skulder centraliserat drivs in genom utsökning.

När indrivningen gäller en fordran som förfaller i flera poster får avbrytande av indrivningen begäras endast om fordran har förfallit till betalning i sin helhet, står det i *1 mom.* I motiveringen till paragrafen åskådliggörs situationen med att om det t.ex. är fråga om underlåtenhet att betala hyra, får avbrytande av indrivningen begäras först efter det att hyresförhållandet har upphört. För tydlighetens skull noterar utskottet att principen också gäller andra fortlöpande avtal, t.ex. om leverans av el och fjärrvärme.

En begäran om avbrytande hindrar inte fortsatt indrivning men gäldenären kan då inte avkrävas ersättning för indrivningskostnaderna. Det framgår av *2 mom.* För att konsumentgäldenärer ska ha detta så klart för sig som möjligt bör de enligt utskottet när indrivningen fortsätter samtidigt informeras om att de inte behöver stå för kostnaderna för indrivningsåtgärderna efter att de begärt avbrytande. Utskottet föreslår att momentet kompletteras med en sådan skyldighet att informera gäldenären.

5 a §. Innehållet i ett betalningskrav. Paragrafen gäller innehållet i betalningskrav som avses i 5 §. I likhet med 5 § gäller bestämmelsen bara dem som bedriver yrkesmässig indrivningsverksamhet.

I fråga om indrivning av ett offentligt samfunds fordran ska betalningskravet enligt *1 mom. 7 punkten* också innehålla kontaktinformation för den enhet eller person som har hand om det offentliga samfundets indrivning och till vilken gäldenären kan rikta sina anmärkningar

om fordran och indrivningen. Enligt utredning har det förekommit problem när det gäller att följa bestämmelsen. Därför föreslår utskottet att punkten kompletteras med ett krav att indrivningsbyrå i betalningskravet *särskilt och tydligt* ska uppge kontaktinformationen till den enhet eller person som har hand om det offentliga samfundets indrivning.

Sakkunniga har under utfrågningen tagit upp att 3 mom. bör kompletteras med att betalningskravet också ska innehålla numret på eller andra identifikationsuppgifter för den ursprungliga räkningen eller avtalet, om indrivningen gäller en överförd fordran. Utskottet anser inte att bestämmelsen behöver kompletteras i detta avseende, eftersom 1 mom. 2 punkten i den gällande bestämmelsen redan nu visar att grunden för fordran alltid ska anges i betalningskravet. Det gäller också om en överförd fordran drivs in av en indrivningsbyrå. Informationen ska ges i en sådan form att gäldenären utifrån den kan identifiera fordran, står det i detaljmotiveringen till bestämmelsen. Det är i varje fall särskilt viktigt att uppge grunden för fordran när en överförd fordran drivs in. Utskottet anser därför att tillsynen över indrivningssektorn bör ge akt på att den här skyldigheten fullgörs.

6 §. *Sådant krav på betalning av en konsumentfordran som framställs i domstol.* I paragrafen står det att den som yrkesmässigt bedriver indrivningsverksamhet inte i domstol får kräva att en konsumentfordran betalas förrän ett betalningskrav enligt 5 § har getts och tiden för betalning av fordran har löpt ut. Sakkunniga har påpekat att motsvarande bestämmelser bör införas om borgenärernas skyldigheter.

Den gällande indrivningslagen bygger på principen att det inte på alla punkter behövs eller är relevant med lika detaljerade bestämmelser om indrivning som borgenären själv utför som när indrivningen sköts av dem som bedriver yrkesmässig indrivningsverksamhet. Utskottet anser att den här principen fortfarande är motiverad. Utskottet känner inte till några problem i praxis, dvs. att borgenärerna skulle driva in sina fordringar direkt i domstolen utan att gäldenä-

ren först får en betalningspåminnelse. Bestämmelsen behöver alltså inte ändras.

7 §. *Användning av tratta.* I 4 mom. ingår bestämmelser om hur en tratta ska lämnas till gäldenären. Samma krav gäller enligt momentet för betalningspåminnelser enligt 3 mom. som skickas före trattan. Trattan och betalningspåminnelsen ska vara skriftliga, men de får också lämnas till gäldenären på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Utskottet anser att ett varaktigt sätt dessutom ska få användas för att lämna betalningspåminnelser också i fall där ett varaktigt sätt etablerat använts under skuldförhållandets gång för att lämna meddelanden mellan borgenären och gäldenären. Utskottet föreslår att användningen av andra varaktiga sätt breddas för att möjliggöra detta. Utskottet har dessutom gjort en del språkliga justeringar i momentet.

10 c §. *Maximiantal betalningskrav och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av konsumentfordringar.* Med hänvisning till sin allmänna motivering föreslår utskottet att 1 mom. ändras så att indrivningskostnader kan krävas in för högst två betalningsplaner. Bestämmelsen ska ändå inte vara tillämplig om fordran är direkt utsökningsbar, eftersom det inte kan anses vara behövligt eller motiverat med två avgiftsbelagda betalningsplaner vid indrivningen av sådana fordringar. Det beror på att indrivningen av fordringar av den typen är enklare än indrivningen av privaträttsliga fordringar. För direkt utsökningsbara fordringar gäller även i övrigt egna bestämmelser. Det är heller inte ändamålsenligt eller motiverat att möjliggöra två betalningsplaner när fordran är liten, varför utskottet föreslår att bestämmelsen inte ska tillämpas på fordringar där kapitalet är mindre än 100 euro.

10 d §. *Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar.* Till följd av ändringen i 10 c § 1 mom. i fråga om maximiantalet betalningsplaner föreslår utskottet att det

högsta totalkostnadsansvaret i 1 mom. 2 och 3 punkten i 10 d § höjs.

11 a §. Avräkningen av medel från de delar som fordran består av. Paragrafen föreskriver i vilken ordning betalningar ska räknas av från de olika delarna av fordran. Enligt det föreslagna 2 mom. får medel i fråga om konsumentfordringar användas för avräkning av indrivningskostnaderna och räntan på dem först efter det att fordran och räntan på den har betalats. Detta innebär en ändring i den etablerade ordningen, alltså att betalningarna först räknas av från kostnaderna, sedan från räntan och till sist från kapitalet. Vissa sakkunniga har lyft fram att förslaget försämrar borgenärernas villkor och orsakar stora kostnader när det måste göras ändringar i datasystem. De menar att den etablerade ordningen fortsatt bör kunna tillämpas när det är fråga om fordringar som förfaller till betalning i flera poster, alltså fortlöpande skuldförhållanden.

Utskottet förespråkar däremot inte något lagfäst undantag för fortlöpande skuldförhållanden, eftersom lagstiftningen skulle bli mer komplicerad och syftet att öka insynen i kostnaderna omintetgöras. Det är viktigt att främja gäldenärens möjligheter att hålla reda på hur stora kostnader han eller hon kommer att få stå för och domstolens möjligheter att bedöma hur stora de totala kostnaderna kommer att bli. Det verkar inte heller behövas något lagfäst undantag i det avseendet att den föreslagna bestämmelsen inte hindrar borgenären från att få ersättning för indrivningskostnaderna efter det att gäldenärens betalningar först har använts till fordran och räntan på den. Om indrivningskostnaderna till någon del blir obetalda kan borgenären påminna gäldenären om det när följande post är aktuell och den vägen hindra att indrivningskostnadsfordran preskriberas. Ändringen i avräkningsordningen kräver vissa ändringar i datasystem som kan leda till stora kostnader, men enligt utredning blir det fråga om engångsutgifter. Tack vare övergångstiden på ett år finns det tillräckligt med tid för förberedelser.

13 §. Tvångsmedel. Regeringen föreslår att den gällande paragrafen kompletteras med hänvisningar till nya bestämmelser som ska tas in i lagen. I förteckningen över paragrafer i 1 mom. saknas dock den nya 11 a § om avräkning av medel. När det rör sig om konsumentfordringar ser utskottet det som viktigt att de tvångsmedel som avses i lagen också kan användas om någon bryter mot bestämmelsen om avräkning av medel. Därför föreslår utskottet att momentet kompletteras med en hänvisning till 11 a § 2 mom.

14 §. Meddelande av förbud. Riksdagen antog den 6 november 2012 en lag om ändring av 14 § i lagen om indrivning av fordringar (RP 108/2012 rd — EkUB 9/2012 rd). I den lagen ändrades laghänvisningen i 14 § 3 mom. Det föreliggande förslaget till paragraf bör samordnas med den ändringen så att hänvisningen i momentet gäller de relevanta bestämmelserna i lagen om Konkurrens- och konsumentverket. Följaktligen behöver också *ingressen* ändras.

3. Lag om ändring av 4 och 12 a § i räntelagen.

4 §. Dröjsmålsräntans belopp. Paragrafens 2 mom. föreslås få en ny bestämmelse om dröjsmålsräntan i kommersiella avtal. Genom ändringen genomförs artikel 2.6 i direktivet om bekämpande av sena betalningar. Enligt uppgift är det enklare och mer användarvänligt att göra de behövliga tekniska justeringarna i domstolarnas och utskökningsväsendets datasystem, om det finns en separat paragraf om dröjsmålsräntans belopp i kommersiella avtal i stället för att bestämmelserna finns i 2 och 3 mom. i den aktuella paragrafen så som regeringen föreslår. Därför föreslår utskottet nedan att en ny 4 a § tas in i lagen. Det betyder att de ändringar i den aktuella paragrafen som föreslås i propositionen blir onödiga, så utskottet föreslår att paragrafen stryks.

4 a §. Dröjsmålsräntans belopp i kommersiella avtal. (Ny). Med hänvisning till motiveringen under 4 § föreslår utskottet att lagen kompletteras med en ny bestämmelse om dröjsmålsräntans belopp i kommersiella avtal.

12 a §. Meddelande om fastställande av referensräntan. Till följd av den nya 4 a § som utskottet föreslår bör den aktuella paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 2 mom. i räntelagen gäller 4 a § 1 mom. i samma lag.

Rubriken och ingressen. På grund av de ändringar som utskottet föreslagit ovan måste lagförslagets rubrik och ingress ändras.

10. Lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden.

3 §. Anhängiggörande av ärenden. Riksdagen antog den 6 november 2012 en lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 108/2012 rd — EkUB 9/2012 rd). Laghänvisningen i 3 § 1 mom. 1 punkten ändrades genom den lagen. Det föreliggande förslaget till paragraf behöver samordnas med den ändringen. Också *ingressen* behöver ändras.

I propositionen om lagstiftning om värdepappersmarknaden (RP 32/2012 rd) föreslås det att 3 § 2 mom. i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden ändras så att hänvisningarna till ansökan av Finansinspektionen stryks. I sitt betänkande av den 8 november 2012 föreslår ekonomiutskottet att paragrafen godkänns enligt propositionen (EkUB 11/2012 rd). Det föreliggande förslaget till paragraf behöver samordnas med den ändringen. Också *ingressen* behöver ändras.

12. Lag om ändring av 38 § i lagen om olycksfallsförsäkring.

38 §. Till följd av den nya 4 a § som utskottet föreslår i räntelagen bör den aktuella paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 2 mom. i räntelagen gäller 4 a § 1 mom. i samma lag.

13. Lag om ändring av 164 § i lagen om pension för arbetstagare.

164 §. Dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift. Till följd av den nya 4 a § som utskottet föreslår i räntelagen bör den aktuella paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 2 mom. i räntelagen gäller 4 a § 1 mom. i samma lag.

14. Lag om ändring av 25 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

25 §. Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift. Till följd av den nya 4 a § som utskottet föreslår i räntelagen bör den aktuella paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 2 mom. i räntelagen gäller 4 a § 1 mom. i samma lag.

15. Lag om ändring av 123 § i lagen om pension för företagare.

123 §. Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift. Till följd av den nya 4 a § som utskottet föreslår i räntelagen bör den aktuella paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 2 mom. i räntelagen gäller 4 a § 1 mom. i samma lag.

16. Lag om ändring av 146 § i lagen om sjömanspensioner.

146 §. Dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift. Till följd av den nya 4 a § som utskottet föreslår i räntelagen bör den aktuella paragrafen ändras så att hänvisningen till 4 § 2 mom. i räntelagen gäller 4 a § 1 mom. i samma lag.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 4—9 och 11 utan ändringar,

godkänner lagförslag 1—3, 10 och 12—16 med ändringar (*Utskottets ändringsförslag*).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om betalningsvillkor i kommersiella avtal

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i RP)

2 §

Upphandlande enhet

Upphandlande enheter som avses i denna lag är

(1 punkten som i RP)

2) *myndigheterna och affärsverken i landskapet Åland, (ny 2 punkt)*

(3—5 punkten som 2—4 punkten i RP)

(2 mom. som i RP)

3—7 §
(Som i RP)

8 §

Avtalsvillkor om dröjsmålsränta och indrivningskostnader som är utan verkan

(1 mom. som i RP)

Om gäldenären är en upphandlande enhet, är också avtalsvillkor enligt vilka gäldenären på det försenade beloppet ska betala en lägre dröjsmålsränta än vad som följer av 4 a § 1 mom. i räntelagen (633/1982) utan verkan.

(3 mom. som i RP)

9—11 §
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av lagen om indrivning av fordringar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om indrivning av fordringar (513/1999) 3 § 2 mom., 4, 5—7, 10, 10 a—10 c § och 13—15 §, av dem 3 § 2 mom. samt 10 och 10 a—10 c § sådana de lyder i lag 28/2005, 4 § sådan den lyder i lag 568/2008 och 14 § sådan den lyder i *lagarna* 1538/2001 och / , samt *fogas* till lagen nya 3 a, 4 b, 4 c, 5 a, 10 d—10 f och 11 a § som följer:

3, 3 a, 4 och 4 b §
(Som i RP)

4 c §

Gäldenärens rätt att begära avbrytande av indrivningen av en konsumentfordran

(1 mom. som i RP)

Trots begäran om avbrytande får indrivning enligt denna lag fortsättas om ersättning för indrivningskostnaderna inte krävs av gäldenären. Om indrivningen fortsätter ska gäldenären samtidigt informeras om att han eller hon inte kommer att avkrävas ersättning för kostnader för indrivningsåtgärder som vidtas efter det att avbrytande har begärts.

(3 mom. som i RP)

5 §
(Som i RP)

5 a §

Innehållet i ett betalningskrav

I ett betalningskrav som avses i 5 § ska åtminstone följande nämnas:

(1—6 punkten som i RP)

7) till vem anmärkningarna ska framställas; om indrivningen gäller ett offentligt samfundsfordran ska det i betalningskravet också särskilt och tydligt uppges kontaktinformation för den enhet eller person som har hand om det offentliga samfundets indrivning och till vilken gäldenären kan rikta sina anmärkningar om fordran och indrivningen.

(2—4 mom. som i RP)

6 §
(Som i RP)

7 §

Användning av tratta

(1—3 mom. som i RP)

En tratta och en betalningspåminnelse enligt 3 mom. ska vara skriftliga. De får dock lämnas till gäldenären också på något annat varaktigt sätt, om gäldenären efter det att fordran har förfallit till betalning uttryckligen har godkänt att meddelanden om fordran lämnas på detta sätt. Betalningspåminnelser får också lämnas till gäldenären på något annat varaktigt sätt, om ett sådant sätt under skuldförhållandets lopp etablerats för att lämna meddelanden mellan borgenären och gäldenären

(5 och 6 mom. som i RP)

10, 10 a och 10 b §
(Som i RP)

10 c §

Maximalt antal betalningskrav och betalningsplaner som berättigar till kostnadsersättning vid indrivning av konsumentfordringar

Vid indrivning av en och samma konsumentfordran får indrivningskostnader krävas av gäldenären för högst två sådana betalningskrav som avses i 5 § och för högst en sådan betalningsplan som avses i 10 a § 1 mom. 7 punkten. Gäldenären får dock avkrävas indrivningskostnader för högst två betalningsplaner, om den fordran som ska drivas in inte är direkt utsökningsbar och dess kapital är mer än 100 euro.

(2 mom. som i RP)

10 d §

Gäldenärens totalkostnadsansvar vid indrivning av konsumentfordringar

För indrivningen av en och samma konsumentfordran får det av gäldenären som indrivningskostnader krävas sammanlagt högst följande belopp:

(1 punkten som i RP)

2) 120 euro, om fordrans kapital överstiger 100 euro, men uppgår till högst 1 000 euro,

3) 210 euro, om fordrans kapital överstiger 1 000 euro.

(2 och 3 mom. som i RP)

10 e, 10 f och 11 a §
(Som i RP)

13 §

Tvångsmedel

En näringsidkare som bryter mot 4, 4 a, 4 b, 4 c, 5, 5 a eller 6 § eller 11 a § 2 mom. när näringsidkaren driver in en konsumentfordran, kan förbjudas att fortsätta ett dylikt förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Förbudet ska förenas med vite, om det inte är obehövt av särskilda skäl.

(2 och 3 mom. som i RP)

14 §

Meddelande av förbud

(1 och 2 mom. som i RP)

Konsumentombudsmannen kan meddela ett förbud som avses i 13 § 1 mom. temporärt och förena det med vite på det sätt som föreskrivs i 10 § 3 och 4 mom. i lagen om *Konkurrens- och konsumentverket* (/).

(4 mom. som i RP)

15 §

(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

3.

Lag

om ändring av (*utesl.*) räntelagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i räntelagen (633/1982) (*utesl.*) 12 a §, sådan den lyder (*utesl.*) i lag 340/2002, och fogas till lagen en ny 4 a § som följer:

4 §
(*Utesl.*)

4 a § (*Ny*)

den före förfallodagen, ska dröjsmålsräntan betalas enligt samma grund som före förfallodagen.

12 a §

Dröjsmålsräntans belopp i kommersiella avtal

Om dröjsmålet gäller en betalning enligt 1 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (/), ska gäldenären på det försenade beloppet betala en årlig dröjsmålsränta som är åtta procentenheter högre än den referensränta enligt 12 § som gäller vid tidpunkten i fråga.

Om dröjsmålsräntan enligt 1 mom. är lägre än den ränta som skulle betalas på gälden för ti-

Meddelande om fastställande av referensräntan

Finlands Bank ska i Finlands författningssamling utan dröjsmål publicera ett meddelande om den referensränta som avses i 12 § och dess giltighetstid. I meddelandet ska också nämnas storleken av de dröjsmålsräntor som avses i 4 § 1 (*utesl.*) mom. och 4 a § 1 mom.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

10.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) 3 § 1 mom. 1, 4 och 8 punkten samt 2 mom., av dem 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag / , 8 punkten sådan den lyder i lag 295/2010 och 2 mom. sådant det lyder i lag / , samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1497/2001, 917/2008, (utesl.) 295/2010, / och / , en ny 7 a-punkt som följer:

3 §

Anhängiggörande av ärenden

Vid marknadsdomstolen anhängiggörs ett ärende som behandlas med stöd av

1) konsumentskyddslagen, lagen om *Konkurrens- och konsumentverket* eller lagen om televisions- och radioverksamhet på ansökan av konsumentombudsmannen,

(4 punkten som i RP)

(7 a-punkten och 8 punkten som i RP)

Ärenden som gäller utdömning av vite som förbud har förenats med blir emellertid i sådana fall som avses i 1 mom. 2 punkten anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen (utesl.). I sådana fall som avses i 1 mom. 7 a-punkten blir ärenden som gäller utdömning av vite som har förelagts av konsumentombudsmannen anhängiga på ansökan av konsumentombudsmannen. (Utesl.)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

12.

Lag

om ändring av 38 § i lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) 38 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1234/2005, som följer:

38 §

På en försenad försäkringspremie enligt denna lag och en avgift enligt 36 § ska arbetsgivaren för dröjsmålstiden betala årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 a § 1 mom. i räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som drivs in i utsokningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkrings-

premie till utsokning kan försäkringsanstalten dock i stället för höjningen ta ut en ovan nämnd dröjsmålsränta på sin fordran.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

13.

Lag

om ändring av 164 § i lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 164 § som följer:

164 §

Dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift

Om en arbetsgivare har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften inom den tid som föreskrivs i denna lag, försäkringsvillkoren eller en pensionskassas eller pensionsstiftelses

stadgar, ska arbetsgivaren till pensionsanstalten för dröjsmålstiden betala dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 a § 1 mom. i räntelagen.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

14.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 25 §, sådan den lyder i lag 990/2008, som följer:

25 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten

har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut en årlig dröjsmålsränta en-

ligt den räntefot som avses i 4 a § 1 mom. i rät-
telagen (633/1982).

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

15.

Lag

om ändring av 123 § i lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 123 § som följer:

123 §
*Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkrings-
avgift*

anstalten rätt att för dröjsmålstiden ta ut en årlig
dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i
4 a § 1 mom. i rättelagen.

Om företagaren har försummat att betala ar-
betspensionsförsäkringsavgiften har pensions-

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

16.

Lag

om ändring av 146 § i lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 146 § som följer:

146 §
Dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift

dröjsmålstiden betala en dröjsmålsränta enligt
den räntefot som avses i 4 a § 1 mom. i rättele-
gen.

Om en arbetsgivare har försummat att betala
pensionsförsäkringsavgiften senast på förfallo-
dagen, ska arbetsgivaren till pensionskassan för

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 20 november 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Anne Holmlund /saml
vordf. Stefan Wallin /sv
medl. Antti Lindtman /sd
Markku Mäntymaa /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Kristiina Salonen /sd

Kari Tolvanen /saml
Ari Torniainen /cent
Peter Östman /kd
ers. Arja Juvonen /saf
Esko Kiviranta /cent
Anne Louhelainen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.

LaUB 14/2012 rd — RP 57/2012 rd